

Trin 0

Forebyggelse og tidlig opsporing

Målgruppe: Alle elever i folkeskolen

Vi ved fra forskningen, at:

- Elever der har et højt fravær i udskolingen (7.-9. klasse) har oftest også et højere gennemsnitlig fravær allerede i indskolingen, og typisk er det stigende i løbet af 6. klasse.
- Elever, hvis mødre er ufaglærte - dvs. har grundskolen som højeste uddannelse - har langt mere ulovligt fravær og sygefravær gennem hele skolelivet end alle andre elever. Ethnicitet har ikke lige så stor betydning som moderens uddannelse, og køn betyder næsten intet.
- Jo mere omfattende og kronisk fraværet er, jo vanskeligere er det at hjælpe eleven tilbage i skole.
- Skoler med "god skolekultur" både blandt personale og elever har mindre fravær.

Det vi ved der virker:

- Fagligt spændende, inddragende undervisning nedbringer fravær.
- Godt fællesskab og tilhørsforhold i klassen nedbringer fravær.
- Den tværfaglige indsats er afgørende. Tæt samarbejde mellem skole, hjem, PPR og kommunens familieafdeling styrker indsatsen.
- Det er vigtigt, at skolen kontinuerligt viser, at barnet er vigtigt - skolen skal være insisterende på kontakt.
- Tidlig, målrettet indsats skal igangsættes før fraværet tager til.
- At alle aktører tager ansvar.
- SMS, telefonopkald, emails til elev og forældre ved fravær har effekt.

Forslag til forebyggende indsatser:

- Lokale eksplicite fraværspolitikker og procedurer ved bekymrende fravær.
- Kontinuerligt fokus på "god skolekultur", trivsel og prosocial adfærd.
- Forældreinddragelse.
- Antimobbeprogrammer og fokus på konfliktløsning.
- Sociale arrangementer.
- Fokus på omgangsformer og relationer elev/elev og elev/lærer
- Jævnlig screening (og intervention) for faglige vanskeligheder.
- Social færdighedstræning.
- Giv eleverne stemme. Inddrag dem i løsninger
- Trivselsgrupper, venskabsgrupper, legegrupper, frikvartergrupper, legepatruljer, venskabsklasser.
- Tilpassede faglige udfordringer for ALLE børn.
- Kvartalsvise elevsamtaler - trivselssamtaler med en kendt voksen.
- Alle børn mødes af relations kompetente professionelle, der hjælper med at skabe gode relationer mellem klassens børn.
- Inkluderende læringsfællesskaber, hvor man anvender co-teaching, differentierende didaktik og pædagogik, og hvor alle elever er en del af det lærende fællesskab i klasserummet.
- Tydeligt italesatte forventninger i forhold til fremmødekultur og til, at alle skoledage tæller for både børn og professionelle.
- Fokus på korrekt fraværregistrering.
- Systematisk gennemgang af fraværslister minimum hver - måned.
- Fokus på elevers medbestemmelse, kompetencer og samhørighed.
- God klasseledelse med forudsigelighed og struktur, anerkendelse og omsorgsfuld dialog, humor og plads til at fejle, tydelige samværsregler og hurtig hjælp.

3 råd om skolefravær fra Børns Vilkår

For barnet er skolefravær løsningen på et problem og ikke nødvendigvis problemet. Barnet kan ikke løse problemet selv, og det går sjældent over af sig selv.

- Det er vigtigt at komme i gang med en tidlig indsats.
- Barnet skal inddrages i løsningen, men barnet er ikke ansvarlig for løsningen.
- Løsningen skal findes i et samarbejde mellem skole, hjem og barn

Trin 0

- Forebyggelse og tidlig opsporing

Trin 1

- Tidlig indsats

Trin 2

- Bekymrende fravær

Trin 3

- Fortsat bekymrende fravær

Trin 1 Tidlig indsats

Indikator:

- Der konstateres 5 sammenhængende fraværsdage.
- Der konstateres 7 fraværsdage i en periode på 20 skoledage.
- Der konstateres 15 fraværsdage i en periode på 60 skoledage.
- Eleven har 10% samlet fravær i en periode på 3 måneder.

Opmærksomhedspunkter og tidlige tegn:

- Modstand mod at gå i skole.
- Drypvis fravær (kommer sent/går tidligt).
- Forlader undervisningen.
- Gråd eller tilbagetrækning i klassen.
- Problemer med overgange el. bestemte fag.
- Hyppig opmærksomhedssøgende adfærd.
- Somatiske klager.
- Aggression og frustration.
- Separationsvanskeligheder og mange kontakter til forældre.
- Social isolation.
- Pludselige fald i præstationer.
- Testangst.

Nøglepersoner:

- Forældre
- Tovholder(klasselærer)
- Klasseteam
- Trivselsperson/AK- vejleder
- Skoleleder
- PPR

Hvem gør hvad?

- Klasselæreren, eller en anden fra klasseteamet udpeges som tovholder. Overvej hvem eleven føler sig tryk ved.
- Tovholderen **skal** formidle en direkte kontakt til forældre, og fastholde dialogen til barnet er fuldt tilbage i skole.
- Tovholderen **skal** notere alle vigtige observationer, hændelser og aftaler i en log.
- Kortlægning af fraværsproblematikken igangsættes i dialog med forældre og elev.
- Tovholderen sikrer, at elevens perspektiv er i fokus.
- I samarbejde med eleven og forældre aftales en konkret dato for fuld tilbagevende til skole. Hvis ikke der er åbenlyse årsager til fraværet iværksættes en handleplan for at nedbringe fraværet.
- I samarbejde med skoleledelsen tager tovholder kontakt til PPR for sparring og rådgivning.

=> Sker der ingen forbedring af fraværet, inddrages skolens ledelse, som - om muligt med forældrenes samtykke - drøfter sagen i klasseteamet og eventuelt indkalder til et netværksmøde eller FI møde.

Forældrene tilbydes efter behov rådgivning og støtte fra skolen afhængig af årsagen til fraværet og i forhold til at sikre elevens fremmøde og trivsel. Hvis der stadig ikke ses en forbedring, og skolen vurderer, at der er grund til at antage, at eleven/familien kan have behov for særlig støtte efter servicelovens regler, sendes i samarbejde med fagpersoner omkring barnet og familien, og så vidt mulig sammen med forældrene, en underretning til Center Familie og Handicap.

Opfølgning:

- Tovholderen har hyppig, og minimum ugentlig kontakt med forældre og elev om elevens skolefravær

Overgang fra trin 1 til trin 2

- Når eleven har max 10 sammenhængende skoledage uden undervisning, eller hvis eleven i en periode på 3 måneder har 15% samlet fravær, rykkes til handletrin 2.
- Der rykkes umiddelbart videre til handletrin 2, hvis eksterne aktører vurderer, at en intensiveret indsats er påkrævet før alle muligheder på trin 1 er udtømt.

Trin 0
• Forebyggelse og tidlig opsporing

Trin 1
• Tidlig indsats

Trin 2
• Bekymrende fravær

Trin 3
• Fortsat bekymrende fravær

Trin 2 Bekymrende fravær

Indikator:

- Eleven har 11 sammenhængende skoledage uden undervisning.
- eller
- Eleven har 15% samlet fravær i en periode på 3 måneder.

Nøglepersoner:

- Forældre
- Tovholder(klasselærer)
- Klasseteam
- Trivselsperson/AKT-vejleder
- Skoleleder
- PPR
- Familierådgiver

Hvem gør hvad?

- Elevens fravær drøftes i klasseteamet, som danner sig et overblik over observationer, indikationer og hændelser, som er noteret i log.
- Tovholder koordinerer aktiviteter og opsamling.
- Der udarbejdes en analyse af fraværsårsagerne. F.eks.
- Tovholderen skal indkalde forældre og eventuelt elev til netværksmøde/handleplansmøde til drøftelse og kvalificering af handleplan. På baggrund af erfaringerne fra handletrin 1 og analysen af fraværsårsager udarbejdes en handleplan.

Vær særligt opmærksom på:

- Om elevens nuværende undervisningstilbud imødekommer elevens behov. Skolelederen **skal** tage stilling til, hvordan undervisningspligten skal opfyldes - f.eks. gennem særlig tilrettelagt undervisning på skolen, sygeundervisning, enkeltmandsundervisning eller reduceret skema. Obs at der skal ligge en PPV og en lægeerklæring.
  - Er elevens perspektiv inddraget
  - Hvis der ikke allerede er en samarbejdsaftale med PPR, inddrages PPR nu.
  - Der skal laves en underretning til Center Familie og Handicap inkl. En beskrivelse af årsager til fraværet, og hvilke indsatser der er igangsat og afprøvet.
- Har eleven mere end 10% ulovligt fravær i en periode på 3 mdr. skal skolelederen informere forældre til eleven om risikoen for træk i børne- og ungeydelsen.

Opfølgning:

Tovholderen har minimum ugentlig kontakt med forældre og elev om elevens skolefravær, afhængig af fraværsårsagen.

Handlemuligheder

- Anderledes tilrettelagt undervisning i en periode.
- Fritagelse fra et eller flere fag med aftale om alternativ aktivitet/pause.
- "ventiler" i hverdagen i form af ekstra pauser eller tilbagetrækningssteder.
- Praktik eller lignende.
- Eleven henvender sig på kontoret hver morgen.
- Læreren ringer til eleven ved fravær.
- En tryk voksen (lærer/pædagog) tager imod eleven et bestemt sted.
- En klassekammerat henter eleven.
- En anden elev fra skolen, som den fraværende er tryk ved henter eleven om morgenen.
- Særligt tilrettelagt undervisning relateret til elevens interesser.
- Klassekammeraterne skriver breve til eleven, optager en video eller lignende med henblik på, at fastholde elevens tilknytning til skolen.
- Overvej at lære eleven nogle sætninger, det kan sige, når det kommer i skole f.eks. "jeg har været syg", "jeg har ikke haft det så godt". Det er vigtigt at man lover barnet, at der ikke er nogen der spørger - man skal gøre barnet klar til at svare.
- God ide med en fast aktivitet, man møder ind til om morgenen, så barnet er forberedt på at møde ind til noget trygt.
- Anmod om en PPV fra PPR
- Vurdering af behov for specialpædagogisk bistand.

Overgang fra trin 2 til trin 3

Hvis der ikke ses fremgang på trin 2, og fraværet stagnerer skal man gå videre til trin 3.

Der rykkes umiddelbart videre til handletrin 3, hvis eksterne aktører vurderer, at en intensiveret indsats er påkrævet før alle muligheder på trin 2 er udtømt.

Trin 0
• Forebyggelse og tidlig opsporing

Trin 1
• Tidlig indsats

Trin 2
• Bekymrende fravær

Trin 3
• Fortsat bekymrende fravær

Trin 3 Fortsat bekymrende fravær

Indikator:

- Indsats fra tidligere trin har ingen effekt.
- Eleven har 15% ulovligt fravær i en periode på 3 måneder.
- Eleven har mere end 8 uger sammenlagt uden undervisning.

Nøglepersoner:

- Forældre
- Tovholder (klasselærer)
- Klasseteam
- Trivselsperson/AKT-vejleder
- Skoleleder
- PPR
- Sundhedsplejerske
- Familierådgiver
- UU-vejleder
- SSP

Hvem gør hvad?

- Tovholder indkalder til et møde med forældre og relevante aktører.
- Analysen af elevens fraværsårsager drøftes og revideres.
- Skolelederen skal tage fornyet stilling til, hvordan undervisningspligten skal opfyldes- f.eks. gennem særligt tilrettelagt undervisning på skolen, sygeundervisning, enkeltmandsundervisning eller reduceret skema. Obs. på at der skal ligge en PPV og en lægeerklæring.
- Skolelederen skal lave en underretning til Center Familie og Handicap, hvor elevens vanskeligheder og skolens arbejde beskrives.
- Sagsansvarlig PPR-psykolog eller Back2School-psykolog skal involveres og skolelederen skal anmode om en PPV.
- Hvis eleven skal skifte skole, skal den afgivne skole orientere den medtagne skole om eleven fravær.

Handlemuligheder

- Intensivere trin 2 interventioner
- Opmærksomhed på klassemiljøet
- Fastholde elevens tilknytning til skolen
- Individualiserede uddannelsesplaner
- Mobilisering af familiært netværk mv.
- Delvist fremmøde, online-deltagelse, individuel undervisning, praktik.
- Overvej inddragelse af klinikere med henblik på behandling af eventuelt misbrug, depression m.v.
- Der laves en børnefaglig undersøgelse af Center Familie og Handicap og på baggrund af denne, vurderer Center Familie og Handicap, hvorvidt der skal iværksættes indsats i familien, såsom praktisk pædagogisk støtte, kontaktperson mv.
- Skift til anden klasse
- Skift til anden skole

Opfølgning

- Tovholderen har ugentlig kontakt med forældre og elev.
- Skoleleder og tovholder koordinerer indsatsen ml. familierådgiver, skole, forældre.